

BAKAP RAPORU

2020

Revizyon No:1
Revizyon Tarihi:16.02.2021

BATI KARADENİZ PROJESİ BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI KURULMASI (BAKAP)

Ülkemizde her bölgede kendi şart ve imkânlarına duyarlı, yerel düzeyde yapısal dönüşüm hedeflerine odaklı ve çok yönlü bir bölgesel gelişme politikası uygulanmaktadır. Bu çerçevede; tüm Türkiye'yi kapsayan, yerel potansiyelin azami düzeyde kullanılması ve harekete geçirilmesi ile rekabet gücünün artırılmasını sağlayan, kaynak dağılımında eşitliği esas alan, yerel paydaş ve aktörlere öncelik tanıyan, beşeri sermayenin güçlendirilmesini öngören yeni bir bölgesel gelişme yaklaşımı izlenmektedir. Çağdaş bölgesel kalkınma yaklaşımı doğrultusunda Türkiye'nin bazı kesimlerinde bölge kalkınma idareleri kurularak ilgili bölgelerde eylem planları hazırlanmış ve yürürlüğe girmiştir.

Eylem planları ilgili kurum ve kuruluşların yatırım projelerinin ve faaliyetlerinin uyum ve bütünlük içinde yürütülmesini sağlayarak, bu projelerin uygulamasını koordine etmek, izlemek ve değerlendirmek üzere hazırlanmıştır. Eylem planlarıyla bölgelerin kendine özgü ihtiyaç ve gelişme öngörülerini desteklemek amaçlanmıştır.

Türkiye'de kalkınma ajanslarının faaliyet gösterdiği Düzey 2 (26 alt bölgesinin) nüfuslarına bakıldığında nüfusu en düşük iki bölge TR82 Kuzey Anadolu Bölgesi ve TR81 Batı Karadeniz Bölgesinin olduğu görülmektedir. Kastamonu merkezli TR82 Bölgesinde (Kastamonu, Çankırı, Sinop) nüfus 756.893 ile son sırada yer alırken, TR81 Bölgesinde (Zonguldak, Karabük, Bartın) nüfus 1.019.534 ile 25. sırada yer almaktadır. TÜİK'in nüfus projeksiyonlarına bakıldığında her iki bölgenin de nüfusunun 2023 yılında bir milyonun altında olacağı görülmektedir.

Bölgelerin ortak sorunları arasında girişimcilik kültürünün gelişmemiş olması, işsizlik, göç, coğrafi ve topografik şartların zorlukları, çarpık ve plansız kentleşme, kaçak yapılaşma ve ulaşım/erişim gibi problemler başı çekmektedir. Birçok problem yapısal ve köklü çözümlerin yanında ciddi bütçeler gerektirmektedir. Kırsal nüfusun yoğunluğundan dolayı özellikle kırsal kesime yönelik ciddi tedbirlerin alınması gerekliliği görülmektedir. Mevcut durumda bu sorunlara yönelik olarak yatırım programlarında yer alan kamu yatırımları ile ajansların destek mekanizmalarıyla yürütülen projeler kısıtlı ve yetersiz görülmektedir. Bölge, genel itibarıyla sanayi açısından belirli bir altyapıya sahip ve yapısal bir dönüşüme ihtiyaç gösteren iller ile ekonomisi tarım ve doğal kaynaklara dayalı ve turizm alanında potansiyeli bulunan illerden oluşmaktadır. Bölge illeri il dışına göçten önemli derecede etkilenmektedir ve söz konusu illerde yaşlı nüfus ve emekli nüfusu oldukça yüksektir. Türkiye'de emeklilerin toplam nüfusa oranı en fazla olan ilk dört şehirden üçü TR81 Bölgesinde diğeri ise TR82 Bölgesinde yer almaktadır. TÜİK'in 2015 yılında yaptığı İllerde Yaşam Endeksi çalışması doğrultusunda Yaşam Memnuniyeti sıralamasında Zonguldak, Karabük ve Bartın 81 il arasından sırasıyla 76'ıncı, 63'üncü ve 41'inci olmuştur. Bu rakamlarla Yaşam Memnuniyeti endeksinde bölge illerinin Türkiye'nin birçok ilinden geride olduğu görülmektedir. Bu bölgede yer alan illerin tamamı yapısal dönüşüme ihtiyacı olan iller olup, bölge için diğer 4 bölgede olduğu gibi bir bölgesel eylem programı oluşturulması gündeme gelmiştir. Dönemin Başbakanı Sn. Ahmet DAVUTOĞLU bu durumu "Bölgedeki geri kalmışlığın farkındayız, Batı Karadeniz Kalkınma

Projesi”ni (BAKAP) gerçekleştirerek bu sorunu çözeceğiz” şeklinde 1 Mayıs 2015’te Kastamonu’da gerçekleştirilen bir mitingde sözlü olarak da dile getirmiştir.

Sonrasında Kalkınma Bakanlığı tarafından Batı Karadeniz Kalkınma Ajansı ve Kuzey Anadolu Kalkınma Ajansından konu kapsamında olası senaryoları içeren ön hazırlık ve çalışma yapılması talep edildiği bilgisine ulaşılmış ancak bu güne kadar bir sonuca ulaşılamamıştır.

Batı Karadeniz Kalkınma Projesinin coğrafi yakınlık ve idari bütünlük açısından ve birçok ortak sorunu barındırdığından Batı Karadeniz Kalkınma Ajansı (BAKKA) ve Kuzey Anadolu Kalkınma Ajansı (KUZKA) hizmet bölgesini kapsayacak şekilde 6 ilden (Zonguldak, Karabük, Bartın, Kastamonu, Sinop, ankırı) oluşmasının daha uygun olacağı düşünülmektedir.

Bazı görüşler her ne kadar Bölge Kalkınma İdaresine gerek olmaksızın Kalkınma Ajansları eliyle bu dönüşümün yapılabileceği yönünde olsa da; Ajanslarımızın mevcut kadro ve btleri ile mevcut sorunların çözülmesi mümkün değildir.

Bu kapsamda, **Batı Karadeniz Projesi Bölge Kalkınma İdaresi** kurulması sonrasında hazırlanacak eylem planı ile aşağıda yer alan temel politikaların uygulanmasının bölgenin temel sorunlarının giderilmesinde faydalı olacağını düşünmekteyiz.

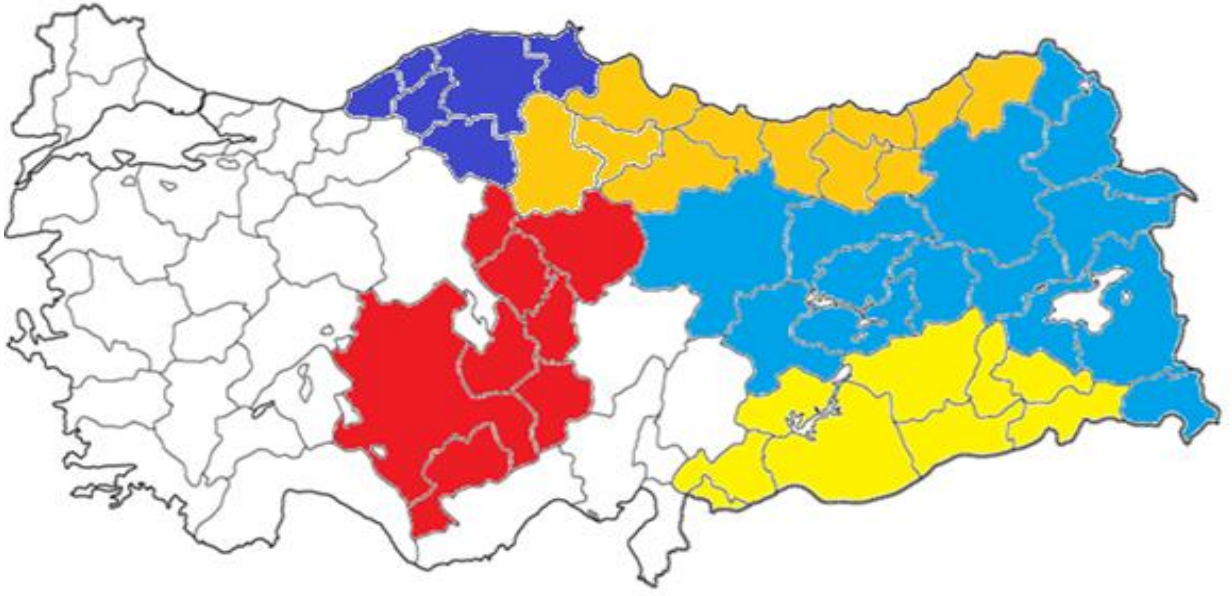
- Girişimciliğin ve katma değeri yüksek yenilikçi sektör oluşumlarının desteklenmesi,
- Kentsel ve kırsal altyapının iyileştirilmesi,
- evre standartlarının geliştirilmesi ve kent imajının güçlendirilmesi,
- Turizm faaliyetlerinin geliştirilmesi,
- Lojistik altyapısının oluşturulması,
- Bölge içi ve bölgeler arası ulaşım altyapısının iyileştirilmesi,
- Beşeri ve sosyal sermayenin güçlendirilmesi,
- Kırsal alanda ekonomik ve sosyal faaliyetlerin çeşitlendirilmesi,
- Tarımsal verimliliğin yükseltilmesi ve orman endüstrisinin geliştirilmesi.

MEVCUT BÖLGE KALKINMA İDARELERİ

Bölgesel kalkınma projeleri sürdürülebilir bölgesel kalkınma amacıyla geliştirilmiş tarım, sanayi, ulaştırma, eğitim, sağlık, kırsal ve kentsel altyapı yatırımlarını da içine alan çok büyük kapsamlı projelerdir. Bu projeler çok sektörlü, sürdürülebilir insani gelişmeye dayalı, Bölgelerin rekabet gücünü artırmayı, ekonomik ve sosyal bütünleşmeyi güçlendirmeyi hedefleyen, entegre bölgesel kalkınma projeleri olarak uygulanmakta; temel strateji; kalkınmada adalet, katılımcılık, evre korunması, istihdam, mekansal planlama, alt yapı geliştirilmesi, yatırım uygulamalarında kamu-özel sektör ve halk katılımının sağlanmasıdır.

Ülkemizde kurulan ilk Bölge Kalkınma İdaresi **GAP Bölge Kalkınma İdaresi**dir. GAP Bölge Kalkınma İdaresi Teşkilatı, 27 Ekim 1989 tarihli Bakanlar Kurulu Kararı ve 6 Kasım 1989 tarih ve 20334 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan GAP Bölge Kalkınma İdaresi Teşkilatı'nın Kuruluş ve Görevleri Hakkındaki 388 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname (KHK) ile kurulmuştur. Sonrasında **Doğu Anadolu Projesi, Doğu Karadeniz Projesi ve Konya Ovası Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlıkları** kurulmuştur.

Doğu Anadolu Projesi, Doğu Karadeniz Projesi ve Konya Ovası Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlıkları 8.6.2011 tarih ve 27958 sayılı Mükerrer Resmi Gazete de Yayımlanarak yürürlüğe giren Kanun Hükmünde Kararname ile kurulmuştur.

Konya Ovası Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı (KOP)

Aksaray, Karaman, Konya, Niğde, Nevşehir, Yozgat, Kırıkkale, Kırşehir

Doğu Karadeniz Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı (DOKAP)

Artvin, Bayburt, Giresun, Gümüşhane, Ordu, Rize, Samsun, Trabzon, Tokat, Amasya, Çorum

Doğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı (DAP)

Ağrı, Ardahan, Bingöl, Bitlis, Elazığ, Erzincan, Erzurum, Hakkâri, Iğdır, Kars, Malatya, Muş, Tunceli, Van, Sivas

Güneydoğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı (GAP)

Adıyaman, Batman, Diyarbakır, Gaziantep, Kilis, Mardin, Siirt, Şanlıurfa ve Şırnak

Batı Karadeniz Bölgesi Kalkınma Projesi (BAKAP)

Zonguldak, Bartın, Karabük, Kastamonu, Sinop, Çankırı

BÖLGE KALKINMA İDARELERİNİN MERKEZLERİ VE KAPSADIĞI İLLER

1.Güneydoğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı (GAP)

Kapsadığı iller: Adıyaman, Batman, Diyarbakır, Gaziantep, Kilis, Mardin, Siirt, Şanlıurfa ve Şırnak. Toplam 9 il yer almaktadır.

Merkez: Şanlıurfa

GÜNEYDOĞU ANADOLU BÖLGESİ

GAP Eylem Planı kapsamında 4 gelişme eksenleri ve bu eksenler altında 73 ana eylem bulunmaktadır. Ana eylemler çerçevesinde yer alan proje ve faaliyetlerin sayısı ise 300'ün üzerindedir.

I.Ekonomik Kalkınmanın Gerçekleştirilmesi

II.Sosyal Gelişimin Sağlanması

III.Altyapının Geliştirilmesi

IV.Kurumsal Kapasitenin Geliştirilmesi

1990-2016 yıllarını kapsayan GAP Eylem Planı için toplam 464 milyar TL harcama yapılmıştır.

PROJELER

- Organik Tarım Küme Geliştirme Projesi
- GAP Tarımsal Eğitim ve Yayım Projesi
- GAP Bölgesinde Hassas Tarım ve Sürdürülebilir Uyg. Yayg. Prj.
- Entegre Kırsal Kalkınma Projesi
- Merkezköy ve Köye Dönüş Kırsal Kalkınma Projesi
- Sulama Dışı Alanlarda Halkın Gelir Düzeyinin Arttırılması Projesi
- Tarımsal Araştırma Projesi
- GAP Bölgesi Hayvancılığını Geliştirme Projesi
- Sözleşmeli Kilis Keçisi Damızlık İşletmeleri Kurulması Projesi
- Ağaçlandırma ve Erozyon Kontrolü Projesi
- Tarım ve Tarım Dışı Faaliyetlerin Geliştirilmesi Projesi
- GAP Sulama Sistemlerinin İşletme Bakım ve Yönetim Projesi
- Sulama Yatırımları Etki Değerlendirmesi Projesi
- Tarım ve Tarıma Dayalı Sanayide Entegre Kaynak Verimliliği Projesi
- Girişimcilik ve Yenilik İhtiyaç Analizi Projesi
- Sosyal Projeler
- Çok Amaçlı Toplum Merkezleri
- Gençlik ve Kültür Evleri Projesi
- Çocuk Okuma Odaları, Çocuk Oyun Odaları ve Çocuk Gelişim Merkezleri
- GAP Bölgesinde Halk Sağlığı Okur Yazarlığı Projesi
- GAP Köy Kütüphaneleri
- Kadın STK'ların Güçlendirilmesi Projesi-Aşama 1
- Kadının Güçlendirilmesinde Yenilikler-Aşama 2
- Tarımda Çalışanların Sağlığı Araştırması
- Yerel Yönetim Personeli Kapasite Artırımı Projesi

-Hasankeyf

-Birecik Baraj Gölü Nehir Turizmi Projesi

-GAP Bölgesi Turizm Odaklı Tanıtım ve Markalaşma Projesi

-Tanıtım ve Markalaşma Yönetim Planlarının Uygulanması

-GAP Bölgesi Turizm Fiziki Altyapısının Güçlendirilmesi Projesi

-GAP Bölgesi Harran Kümbet Ev ve Barak Kültürünün Korunması Projesi

TAMAMLANAN PROJELER

Tarım Projeleri

Mardin Ceylanpınar Bölgesi Yeraltı Suyu Fizibilite Etüdü

GAP Bölgesi Su Ürünleri Üretim ve Tüketiminin Arttırması Etüd Projesi

GAP Bölgesi'nde Tarımsal Mekanizasyon Gereksinimleri Etüdü Projesi

Şanlıurfa İli Arazi Düzenlemesi (Toplulaştırma) Projesi

GAP Sulama Sistemlerinin İşletme, Bakım ve Yönetimi Projesi

GAP Tarımsal Araştırma ve Geliştirme Proje Paketi

GAP Bölgesi Yaş Sebze ve Meyve Hasat Sonrası Teknolojileri Projesi

GAP Alanındaki Tarım İşletmelerinin Analizi; Kısa, Orta ve Uzun Vadedeki Kredi İhtiyaçlarının Araştırılması

Tarım Ürünleri Pazarlaması ve Bitki Deseni Planlaması ile Pazarlama ve Bitki Deseni Planlaması Çalışmasının Entegrasyonu Projesi

Sosyal Projeler

GAP Bölgesi Toplumsal Değişme Eğilimleri Araştırması

GAP Bölgesi'nde Kadının Statüsü ve Kalkınma Sürecine Entegrasyonu Araştırması

GAP Bölgesi Nüfus Hareketleri Araştırması

GAP Bölgesi Baraj Göl Aynası Altında Kalacak Yörelerde İstihdam ve Yeniden Yerleştirme Sorunları Araştırması

GAP Sulama Sistemlerinin İşletme, Bakım ve Yönetimi SosyoEkonomik Çalışma

ŞanlıurfaHarran Ovalarında Tarla İçi ve Köy Geliştirme Projesi Sosyal Değerlendirme Çalışması

Birecik Barajı'ndan Etkilenen Nüfusun Yeniden Yerleşimi, İstihdamı ve Ekonomik Yatırımları İçin Planlama ve Uygulama Projesi

Küçük Ölçekli Gelir Getirici Projeler

Taşınmalı Eğitim Projesi

Ekonomik Kalkınma Ajansı (EKA) Model Etüdü

ŞanlıurfaHalfeti'de Kırsal/Kentsel Bütünleşme Programı

Sağlık Projeleri

Halk Sağlığı Projesi

Şanlıurfa'da Şark Çıbanı (Leishmaniasis) Projesi

Türkiye'de Sıtma Birimlerinin Ulusal Kapasitesinin Güçlendirilmesi Projesi

Kültür Turizm Projeleri

Birecik, Halfeti, Suruç İlçelerinin Taşınmaz Kültür Varlıklarının Belgelenmesi

Acırlı (Midyat Mardin) Sit Alanı Çevre Düzenleme Projesi

GAP Bölgesi'nde Kültür Varlıklarının Korunması, Yaşatılması ve Tanıtılması Sempozyumu

Güneydoğu Anadolu Bölgesi Arkeolojik Yerleşmelerin Taranması Projesi

GAP Bölgesi'nde Kültürel Mirasın Geliştirilmesi Programı

Çevre Projeleri

Diyarbakır ve Yöresi Çevre Araştırma Projesi

GAP Sulama Sistemlerinin İşletmeBakımı ve Yönetimi (MOM) Kapsamında Pilot Sulama Alanında ÖnÇevresel Etki Değerlendirmesi

Atatürk Baraj Gölü AltBölge Gelişme Planı

GAP Çevre Eğitimi Projesi

Adıyaman Eko Kent Planlama Yaklaşımı

GAP Biyolojik Çeşitlilik Araştırma Projesi

GAP Bölgesi Yaban Hayatı Projesi

GAP Bölgesinde Suyun Verimli Kullanımı Konusunda Kapasite Geliştirme Programı

CBS Projeleri

GAP Coğrafi Bilgi Sistemi Fizibilite Çalışması ve Pilot Proje Uygulaması

GAP Kentsel Sanitasyon ve Planlama Projesi; Diyarbakır Kenti İçin Coğrafi Bilgi Sistemleri

Altyapı Projeleri

GAP Bölgesi Ulaşım ve Altyapı Projesi (BUA)

GAP Bölgesi Ulaşım ve Altyapı Projesi (BUA) Yönetici El Kitabı

Şanlıurfa Stol Tipi Hava Meydanı Terminal Binası ve Kule Yapımı İle Mefruşat Temini İnşaatı

Gaziantep Katı Atık Projesi

Harran Üniversitesi İdari Binası Kaba İnşaatı

Harran Üniversitesi Kampusu Vaziyet Planı ve Ziraat Fakültesi Mimari Proje Yarışması

Kanalizasyon Şebeke ve Arıtma Tesisi Uygulama Projeleri

GAP Uluslararası Havaalanı Proje Yapımı

Halfeti Kentsel Gelişme Projesi

Köy İçmesularının Yaygınlaştırılması Projesi

GAP Bölgesi'ndeki Yerleşmelerde Ortaya Çıkacak Acil Altyapı Sorunlarının Çözülmesi
Amacıyla Bölge Belediyelerine Yapılan Aynı Yardımlar

İluh Deresi Islahı, Taşkın Kontrolü ve Çevre Düzenlemesi İnşaatı

Akçakale Kanalizasyon ve Atıksu Arıtma Tesisi İnşaatı

Ceylanpınar Kanalizasyon ve Arıtma Tesisi Projesi

GAP Bölgesi Katı Atık Yönetimi Projesi

Kilis Katı Atık Düzenli Depolama Alanı Yapımı Ve Mevcut Saha Rehabilitasyonu

Nizip Katı Atık Düzenli Depolama Alanı Yapımı

Kahta Kanalizasyon ve Arıtma Tesisi Projesi

Adıyaman Katı Atık Düzenli Depolama Alanı Yapımı ve Mevcut Saha Rehabilitasyonu

Mardin Katı Atık Düzenli Depolama Alanı Yapımı ve Mevcut Saha Rehabilitasyonu

Dış Kaynaklı Projeler

GAP Sürdürülebilir Kalkınma Programı (GAPUNDP Şemsiye Programı)

2. Doğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı (DAP)

Kapsadığı İller: Ağrı, Ardahan, Bingöl, Bitlis, Elazığ, Erzincan, Erzurum, Hakkari, Iğdır, Kars, Malatya, Muş, Tunceli, Van. Sivas 06.06.2016 tarih ve 2016/8870 sayılı Bakanlar Kurulu kararnamesi ile eklenmiştir. Toplam 15 il yer almaktadır.

Merkez: Erzurum

DOĞU ANADOLU BÖLGESİ

DAP Eylem Planı Ana Eksenler

- Hayvancılık
- Tarım
- Gıda
- Kültür
- Eğitim

2013-2016 yıllarını kapsayan DAP Eylem Planı için toplam 28 Milyar 412 Milyon Türk Lirası kaynak tahsisatı yapılmıştır

PROJELER

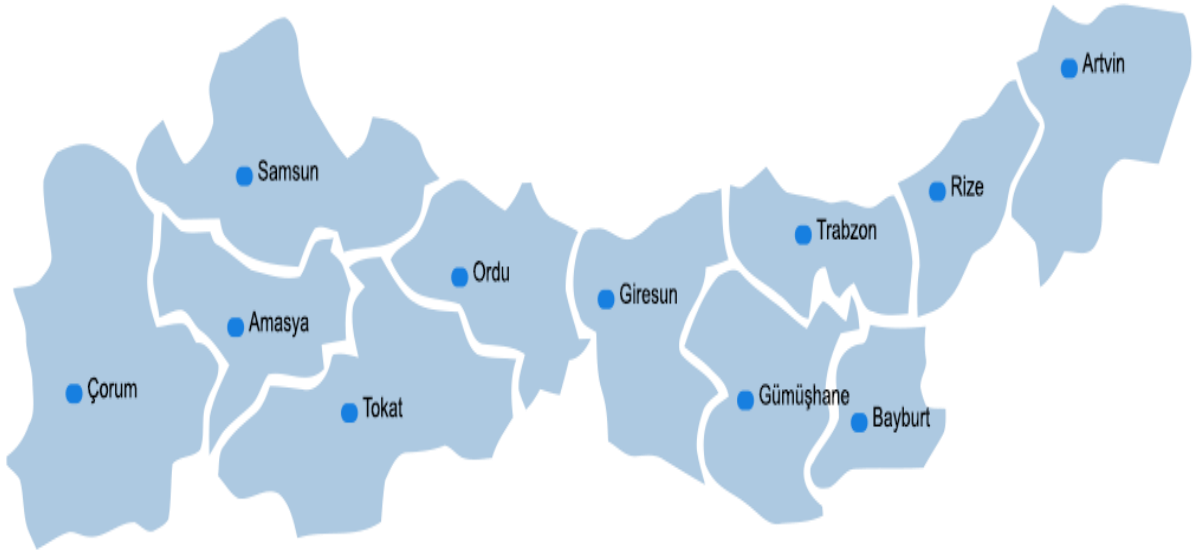
- Mucit Park Bilim ve Fikir Atölyesi
- Çiftçi Eğitim Merkezi Projesi
- Mobil Koyun Banyosu Projesi
- Gedik Kent Parkı Projesi
- Kapama Dut Bahçesi Projesi
- Hayvancılık Alt Yapısının Geliştirilmesi Projesi(Sıvatlar)

3. Doğu Karadeniz Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı (DOKAP)

Kapsadığı İller: Artvin, Bayburt, Giresun, Gümüşhane, Ordu, Rize, Samsun, Trabzon, Tokat, Amasya, Çorum. Toplam 11 il yer almaktadır.

**13 Mayıs 2020 tarihli Resmi Gazetede yayımlanan 2538 sayılı Cumhurbaşkanı kararı ile Doğu Karadeniz Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığının (DOKAP BKİ) kapsadığı illere TR83 Bölgesi illerinden Amasya ve Çorum da dâhil edildi.

Merkez: Giresun

DOKAP Eylem Planı Ana Eksenler

Turizm ve Çevresel Sürdürülebilirlik

Ekonomik Kalkınma

Altyapı ve Kentsel Gelişme

Sosyal Gelişme

Yerel Düzeyde Kurumsal Kapasitenin Geliştirilmesi

2014-2018 yıllarını kapsayan DOKAP Eylem Planı için toplam 10 Milyar 369 Milyon Türk Lirası kaynak tahsisatı yapılmıştır.

PROJELER

-Girişimcilik ve Yenilikçilik İhtiyaç Analizi Projesi

-Giresun Adası Botanik Bahçe Projesi

-Tarımsal Araştırmalar Projesi

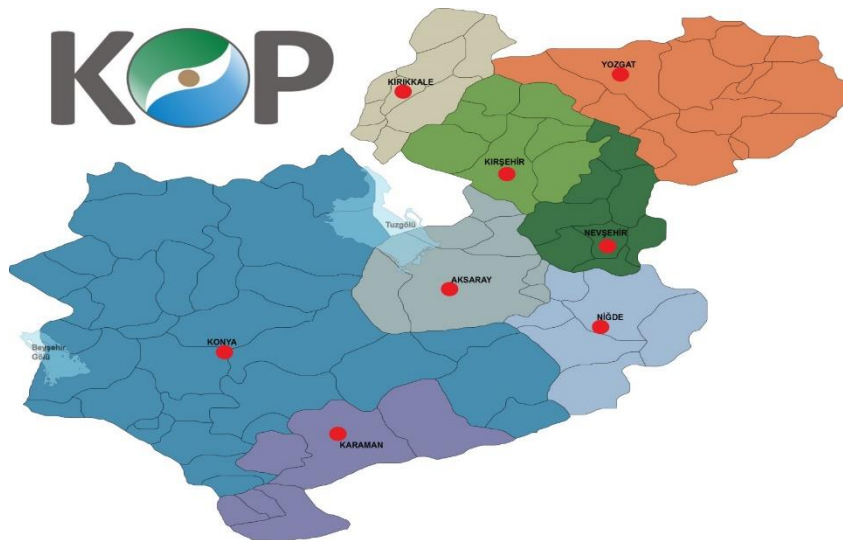
-Arıcılık Altyapısının Desteklenmesi Projesi

-Yeşil Yol Projesi

4. Konya Ovası Projesi Bölge Kalkınma idaresi Başkanlığı (KOP)

Kapsadığı iller: Aksaray, Karaman, Konya, Niğde, Nevşehir ve Yozgat 06.06.2016 tarih ve 2016/8870 sayılı Bakanlar Kurulu kararnamesi ile Kırıkkale ve Kırşehir 07.09.2016 tarih ve 2016/9040 sayılı Bakanlar Kurulu kararnamesi ile eklenmiştir. Toplam 8 il yer almaktadır.

Merkez: Konya

KOP Eylem Planı Ana eksenler

- Toprak ve su kaynaklarının sürdürülebilir kullanımı
- Ekonomik yapının güçlendirilmesi
- Altyapının geliştirilmesi ve kentleşme
- Beşeri ve sosyal yapının güçlendirilmesi
- Kurumsal kapasitenin geliştirilmesi

2014-2018 yıllarını kapsayan KOP Eylem Planı için toplam 9 Milyar 927 Milyon Türk Lirası kaynak tahsisatı yapılmıştır.

PROJELER

KONYA OVASI PROJESİ SOSYAL GELİŞİM PROGRAMI (KOPSOGEP)

“KOP Bölgesi’nde Okuma Alışkanlığı ve Kültürünün Artırılarak Sürdürülebilirliğin Sağlanması Mali Destek Programı” (KOP OKUYOR PROJESİ)

“Tarım Dışı Alanlarda Halkın Gelir Düzeyinin Artırılması Süstaşı İşlemeciliği” Süstaşı İşleme Projesi

“Kırsal Dezavantajlı Alanlarda Tarımsal-Kırsal Kalkınmaya Yönelik Model Geliştirilmesi ve Elma, Kiraz, Üzüm ve Çilek Meyvelerinde Değer Zinciri Analizi Araştırma Etüt Projesi”

KOP Bölgesi Turizm Master Planı Projesi

GİRİŞİMCİLİK VE YENİLİK İHTİYAÇ ANALİZİ ARAŞTIRMA PROJESİ

Niğde Üniversitesi UNİKOP Enerji Evi Projesi

Zeyve Pazarı’nda Yörük ve Türkmen Kültürünün Yaşatılması Projesi

KOP Bölgesi Trafik Güvenliği Araştırma Projesi

Veri Merkezleri Bölgesi Uygunluk Araştırması Projesi

KOP Tarımsal Eğitim ve Yayım Projesi (KOP TEYAP)